EMPRESES

La destrucció d'una llegenda

Manuel Luque, el fracàs d'un triomfador

L'agonia de l'empresa La Ribera significa el final de la llegenda de Manuel Luque com a salvador d'empreses. L'home que es va fer famós amb el "Busqui, compari i si troba alguna cosa millor compri-la" passa per hores baixes.

Manuel Luque volia ser el nostre Lee Iacocca particular. Després de perdre el poder dins l'empresa de detergents Camp, SA, Luque retornava amb aires de triomf allà on quasi tot eren cendres: l'empresa càrnia La Ribera.

Aquest canari amb posat de directiu bona persona, amb un rostre que té com a principal qualitat la normalitat, ja havia emulat Iacocca anteriorment. En realitat, el seu primer triomf va ser, precisament, traure el màxim rendiment de saber copiar allò que havia funcionat en altres. Si Iacocca per salvar la Chrysler americana havia acceptat, entre moltes altres coses, convertir-se en un home anunci i desafiar la clientela amb un "Si troba un cotxe millor, compri'l", ell també ho podia fer. I així va ser. Aconseguia traure Camp, SA, d'una situació de crisi i recuperar l'empresa fins a obtenir quotes de beneficis importants. El símbol, i segurament l'arma més eficaç del seu èxit, va ser la famosa rèplica del "Busqui i compari....".

Manuel Luque. ARXIU

Luque no tenia ni la veu tan ferma ni tampoc el to autoritari del famós executiu americà, però malgrat això va arrasar. El directiu d'una empresa entrava a casa per la porta gran: la televisió. Luque es guanyava el respecte de tots i el seu nom començava a tenir tocs de llegenda. Que el triomf li agradava no era cap secret, i encara li agradava més passejar-lo pels cercles selectes. El Gran Teatre del Liceu, per exemple, era un dels seus llocs preferits per a ensenyar les plomes.

Però a Luque, com a Iacocca, el triomf no li va ser garantia d'èxit. Dins el grup Camp, SA, les pugnes pel poder van dinamitar-li el pas. L'empresa reconvertida era una peça llaminera. Els beneficis que havien desbancat les pèrdues no eren prou perquè precisament l'empresa s'havia tornat rendible i per tant era un reclam per a les multinacionals. A més, Luque tenia una feblesa. Ell, que davant tots els amants de la roba blanca i neta representava l'empresa, no n'era l'amo. Era un director general amb aspiracions a amo que es trobava amb una propietat difícil: una família dividida on la tercera generació començava a voler tenir el seu paper. El protagonisme de Luque molestava els germans Joan i Albert Camp que s'enfrontaven a Josep Camp, home que dirigia l'empresa, i que havia confiat en Luque. A banda de ser home de confiança de Josep Camp, Luque també hi havia establert vincles familiars en casar-se amb Guadalupe Coronada, cunyada d'un fill de l'esmentat empresari. La crisi, que va sorpendre pel seu to de *culebrónes* va resoldre amb l'acomiadament de Manuel Luque.

Però aquell que havia estat l'exemple d'un triomfador de *marketing* a l'americana se n'anava amb bastants cartes marcades a la butxaca que li permetien enlluernar més d'un. Havia aconseguit una vaga insòlita: els treballadors s'havien posat del seu costat. I se n'anava amb molt més. Havia posat en evidència un fet massa comú en els últims temps: la incapacitat de les empreses familiars per superar el problema que representa la diversitat d'interessos particulars, inevitablement fraccionats, per sobre d'un objectiu comú d'empresa. Situació que ha tingut com a conseqüència la venda de la majoria d'aquestes empreses a multinacionals, o la reducció d'expansions possibles.

Amb totes aquestes cartes a la butxaca, Luque va voler afrontar el repte de La Ribera. Com Iacocca, volia una segona oportunitat. Si l'executiu americà havia sucumbit en la Ford i triomfat en la

sucumbit en la Ford i triomfat en la Chrysler, l'executiu canari, resident a Catalunya, volia demostrar que l'èxit sempre està amagat darrere la porta. Salvar aquesta empresa podia ser la seva consagració definitiva. De problemes, no en faltaven. Luque aterrava fort. Això podia ser Califòrnia, només calia saber-ho fer.

Era a finals d'estiu de 1990. En un mes, Manuel Luque havia superat una primera fase. Havia plantat cara als bancs que poc temps abans havien tancat l'aixeta a l'empresa i que l'havien posada en una situació difícil. Això, però, només va ser una targeta de presentació que Manuel Luque va intentar explotar al màxim en els mitjans de comunicació. Luque va tenir el camí fàcil per a posar-se com a exemple d'empresari dels noranta. Les paraules injustícia i drets dels treballadors van ser les seves predilectes. Mentre, però, la situació de l'empresa càrnia de La Ribera anava empitjorant, i es deteriorava al màxim i, sobretot, provocava una agonia lenta amb tocs esperpèntics. Luque, finalment, a l'estiu de 1991 declara suspensió de pagaments. És per aquesta època quan Ruíz Mateos es passeja per València. Dinen tots dos a Les Graelles. Ruíz Mateos també està interessat en La Ribera. En declaracions a la premsa, Mateos s'adjudicarà haver recomanat a Luque la suspensió de pagaments com a arma contra els bancs.

El mateix estiu a Manuel Luque li començaven a sortir draps bruts d'èpoques anteriors. El Chase Manhattan Bank el demandava per un deute de 54'6 milions que Luque havia adquirit amb aquest Banc per a l'assessorament personal contra l'empresa Camp.

La suspensió de pagaments no va parar el colp. Tot el contrari, un seguit de querelles han perseguit Luque i La Ribera. L'última querella contra Luque ha estat presentada pel mateix propietari de La Ribera, José Anrubia, empresari que va crear el seu imperi (que actualment es troba limitat per una malaltia), i que assegura haver acomiadat Luque.

Pel mig queden històries fosques que la justícia haurà d'aclarir, però que tenen com a denominador comú maniobres per a l'apropiació de l'empresa per part de Luque amb un mar de fons dominat per una gestió incapaç de superar o d'alleugerir la crisi d'aquesta empresa puntal i símbol del sector al nostre país.

Manuel Luque, que quan es va casar es va fer famós per l'ús i abús d'escortes, ha convertit aquests darrers temps La Ribera en la seva fortalesa particular assetjada per guàrdies de seguretat que no saben ben bé què defensen.

Amb Luque l'agonia de La Ribera és més patètica del que ho hauria estat. La imatge d'executiu amb aspiracions d'empresari comença a trencar el *pedigrée* d'aquest triomfador. La sortida de draps bruts no sembla que la pugui aturar els seus dots de comunicador. A banda de les querelles de La Ribera, Manuel Luque haurà d'afrontar una altra investigació: la de l'incendi per quatre llocs diferents de l'empresa Licors de La Garriga, regentada per la seva dona, el dia abans que la companyia elèctrica anés a tallar l'electricitat per falta de pagament. Els que volien convertir Manuel Luque en Capitán Trueno hauran d'esperar temps millors.

Assumpció Maresma